

REGÉLŐ.

PESTEN csötörtökön februarius 20^{kán} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csötörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. boritéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kr. p. p.

ELŐFIZETŐ SZÉPNEM.

Hellenbach Zsuzsanna báróné, Steinlein grófné.

Komáromy N. Mészárosné assz.

Péterffy Therézia kisassz.

Rötth Emilia, Németszeghy Benedekné.

Szirmay Zsuzsanna kisassz.

TÖRTÉNET ÉS ELBESZÉLLÉS.

Nagybátyám könyvtára. *(Folytatás.)*

Én ismét elaludtam, de már korán reggel ébren valék; a' nyugtalanság kikénszerített ágyamból, 's komolyan hozzá fogék czélomhoz. Külöféle ruhákból egy bábót csináltam össze, fejére kötém a' kendőt, 's az ágyba fektetvén betakartam. Bizhattam benne, hogy nagybátyám a' jövendölt óra előtt meg nem zavar álmomban. Az utsza azonban mindig élénkebb lön, a' tejes leányok megjelentek, a' portás kinyitá kapuját, a' fecskék már foglalatoskodtak. A' napvilág, reggeli fris levegő, a' szokott tárgyak megtekintése, mind ezek véretem hütteni kezdék; vállalatom (Unternehmen) most már nem is látszott olly kivihetőnek 's nem sok hibázott hogy egészen abba hagyám; de lassan lassan csak megint felelevenültek álmom benyomásai; ugy tetszett, mintha tervemről lemondván legnagyobb szerencsémről kellene lemondanom, 's e' szerint bátorságom ismét megjött. Ez alatt az idő sebesen mult, éppen órára tekinték, midőn felül ismét zördült a' szék; közel volt tíz órához; sebesen kibujtam szobámból, mellyet ismét besetétiték, nagybátyámat a' bábhoz hagyám menni, 's lassan a' könyvtárba lopódtam.

Legott az ablakhoz sieték, el nem fordítám szememet a' tábla megül, az utsza széléről, honnét neki jönnie kellett

és eltelve aggodalmas várakozással reszketék. De szörnyűség! most vevém észre, hogy megszóllításomat még egészen nem tudom, 's mig magamat rögtön akarám hallgatni, az egyes darabokat annyira dobám össze vissza fejemben, hogy végtére egészen elkábultam. Elvagyok veszve! 's olly irtóztató szorongattatásba esém, hogy kinomban füttyölni kezdék. Ekkor az óra tizedet ütött; reménylém, hogy mihelyt tiz óra elmulik, ma már eljönni nem fog; az ütéseket olvasám — végre a' tizedikét üté, 's már könnyebben lehelék — de a' kék ruha is ekkor jelent-meg. Ó volt! szivem hevesen dobogott, megszóllításom pedig végkép elrepült. Egyetlen egy érzésem most azon ohajtás volt, hogy vajha ő más célból ment volna el hazulról, 's kimondhatlan aggodalommal váram, valljon elmenend-e a' ház előtt, vagy be fog-e térni az ajtón. Mindegyik lépésénél mindig másként érzém magamat, melly szerint t. i. az reményemet majd nevelé, majd semmivé tevé: leginkább egy körülmény látszatott vigasztalni; mert a' csatorna kövén túl járt. De egyszerre azon is átlép, — feljön! fejemet végkép elvesztém 's az ajtóhoz szökém, hogy elillantsak; de mire az előszobába érek, ő már a' lépcsőken vala, — szembe kellett vele jönnöm, 's azért megállottam. Ekkor az előszoba ajtaján levő harang megszendül, szemeim elmerültek, 's a' könyvtárba szaladék vissza erős határozattal, hogy azt ki nem nyitom. A' harang másodszor is csendül; úgy tetszett, mintha el akarnék süllyedni, felkelék, leültem, ismét felkelék; hallgatám, nem távozik-e, de ekkor egy más hang ijeszte-meg: a' nagybátyát hallám szobámban járkálni. Azon gondolat, hogy engem itt a' leánnyal meglepend, egészen magamon kívül ragadtott, 's azért a' veszélynek, a' helyett hogy megvárjam, elejébe mentem. Tehát halkán vissza tértem, hogy úgy tessék, mintha a' könyvtárból jönnék, köhögtem, 's biztos lépésekkel az ajtóhoz menék, 's azt kinyitám. A' kedvesnek alakja az előház félhomályából kellemesen jött előmbé: „ittthon van doctor ur?“ — kérdé.

Ezek voltak az első szavak, mellyeket a' szép zsidóné ajkaiból hallottam; még most is hallhatom, olly varázssal hangzott az édes hang füleimbe. A' kérdés egyáltaljában szövényes nem volt; de én még se feleltem reá, hanem éppen nem fortélyból, balgatagon a' könyvtár felé fordulék, 's ő követe. A' nélkül, hogy hátra néztem volna egész a'

nagybátya asztaláig mentem, de ezt még messzebb kívántam volna magamtól, úgy féltem a' pillanattól, midőn szemébe kellett néznem. Végre rá pillanték; ő megismert, 's elpirult. — Hol volt ama pompás megszólításom? száz mértföldre tőlem! én pirultabban álltam itt, mint ő maga; végre érzem, hogy így nem tarthat sokáig, 's elkezdém: „Kisasszonykám!“ — 's ezzel vége volt. „Csak azt akarám — mondá ő — majd máskor jövök, mivel most nincs itt,“ 's felületesen meghajtva magát eltávozék, 's én ott álltam! olly nyomorún, hogy előbb nem jutott eszembe őt kikísérni, mint midőn már az előszobában volt; most sebesen utánna iramodám; ő zavart volt, én is, 's midőn a' homályos előszobában az ajtót egyszerre mindketten ki akarók nyitni, kezéhez ére remegő kezem, 's egy édes borzalom szaladt végig testemen. Ő elment, 's én egyedül maradtam — a' világban.

Alig távozott-el, már elkészített megszólításom is itt volt. Milly ügyetlenül, milly balgatagul, milly megbocsáthatlan ostobául viselém magamat! nagyon haragudtam ön magamra; mert még akkor nem tudtam, hogy ezen zavarodás és tehetetlenség szinte olly nyelv, mellyet a' leányok igen jól értenek-meg, 's mellyet sokkal nehezebben lehet utánozni, mint minden hang-nyelvet. Most arcának kifejezéseire, zavarodására és tekintetére gondolék, 's rögtön nyugottabb levék. Éppen az ablakhoz akarék menni, midőn az ajtót hallám nyilni. Alig volt annyi időm, hogy nagybátyám ágyára ugorjam, 's magamat a' régi zöld szőnyegek megé rejtsem.

„Mit? szép leányom, mit mondott?“

„Egy fiatal ember, doctor ur, bizonyossá tehetem“ —

„Egy fiatal ember! itt! milly szemtelenség! millyen volt?“

„Alakja — nem volt szemtelen doctor ur.“

„És még is . . . ez szörnyűség, ide lopózkodni!“

„Talán valamelly ismerőse az urnak?“

„Az öcsém! mert ki is lehetne egyéb?“

„Ugy gondolom, hogy az volt!“ mondá ő lassan, és szeméit lesüté.

„Ez itt alatt a' szobában? — hiszen éppen most jövök tőle — 's ismeri maga öcsémét?“ — egy pauza, egy örök hosszóságú pauza következék.

„Maga elpirul, szép gyermek? no ha az, kit itt talált, olly jó, sőt csak olly illő viseletű is volt — de hát honnét ismeri őt?“

„Itt ezen szoba alatt lakik ő? — Igen, ugyan azon ifiút, kit itt találtam, néha ott az ablakban látám.“ —

„Lehetetlen kedves gyermek! — Hogy öcsémet az ablakon látta, igen is elhiszem, mert ott fekszik egész nap; de itt ő nem lehetett a' szegény Gyula; és miért nem, azt magának legott megmondom. Tegnap estve kilencz óra tájban a' szeles fiú nem tudom mire mindenre fel nem hágott, talán a' kórházban volt valami látni való, nem tudom.“ — E' szavaknál a' leányka mindinkább zavarba jött, 's felém fordula, hogy nagybátyám elől a' bibort elrejtse, melly arczára szökék. — A' nagy bátya folytatá:

„Egyszerre valamelly iszonyú lármát hailok, leszaladok, 's őt a' padlaton találom, az ágyba kellett vinnem, 's ott van mostanig. De ki tudja? talán valaki más — az az ember olly szép - - - no, no! ne olly megzavartan! hagyjuk-el ezt, majd máskor bezárom az ajtót. Könyvemet hozta vissza? no, mit mond a' textushoz? csak tegye-le ide 's várjon egy pillanattig, várjon — 's ezzel a' könyvtár melletti benyilóba mene. Én reszkettem, mert ezen többnyire bezárt titkos kamara szobámmal egy kis lépcső által egybeköttetésben állott. — Tehát csak ugyan egyedül valék vele; tehát csak ugyan nem volt, legalább néhány perczenetig, egyéb tanúja mint én. Milly bőséges szerencse! ugy tetszék, mintha ez által legbelsőbb megbizottja lennék, 's vonásaiban, helyzetében, és legcsekélyebb tagmozzulatiban ezerféle ahhoz hasonlókat olvasék, miket magamban éreztem. Édes, boldog pillantatok! mellyekben álmomnak legkedvesebb képei valósitva lépének előmbe! Legelőszér látám így közlelről, 's kecssein magamat egészen legeltethetém. Mért nem festhetem őt e' sorokban ugy le, mint akkor látám!? Kellemes alakja a' tudományosság és régiség porrá máj közül kétszer szebben, fiatalabban tünt elő. — Darab ideig állva maradt, most az ablakhoz menvén nagybátyám karszékebe ült, szép arczát a' kellemes kezecskébe tevé, 's gondolkodva, andalogva az ég felé tekinté; ajkai körül egy mosolygás csendes lehelet gyanánt lebege. Végre felületesen a' foliantba tekinté, mellytől előbb a' nagybátya felkelt; de mind inkább figyelmesebb lön, 's a' kedves arczon, mellyen

biborláng ömlék-el, mindig emelkedő érdek festődék. — „Meg van!“ kiálta egyszerre belől a' nagybátya. Szépem felkelt, de még egyszer a' könyvbe tekintte, míg amaz ismét a' szobában volt.

Itt van, valóban fáradságomba került. Fogadja-el mint-hogy zsidóul olly jól olvas; a' másiknak a' textus végett több érdeme van előttem; ez szattyánba (Saffian) van kötve, 's kezecskéjéhez jobban illik; itt van, 's emlékezzék mellette néha az öreg doctorról — „Úraságod igen kegyes; én a' csinos könyvet elfogadom, 's nem fogom doctor urat elfeledni, ha bár többé nem is látnám.“ — „Talán bizony öcsémtől fél? — monda mosolyogva a' nagybátya — ej! majd el is felejtém, hogy az itt alatt — no, most jó egészséget, míg egymást viszontlátjuk.“ *(Végzet következik.)*

ORSZÁGISMERTETÉS.

P é c z e l. *(Végzet.)*

Fekszik e' csinos falu a' Rákos-patak partján 'mintegy elszórva dombok és völgyek közé; 's ez éppen az, a' mi városban szenvedhetlen, faluban annál regényesebb; ott a' szabályozottság 's feszes szorongás mintegy káplár pálczával rendeli-el a' házakat, — de falu - helyt a' természet szabad fija oda raká házikóját, hol neki tetszék, 's midőn nem is akará, nem tudva regényes (romantisch) szint vont-el faluján. Hátsó részét hegyek fedik, mellyek részint bokrokkal, részint kopaszon, majd erdővel, majd bortermő tőkkel vannak beültetve; rónája igen korlátozott, 's még ott is hegyek állják-el látkörét, hol a' szem távulabbra szeretne csapongani, t. i. a' patak rónáján. Itt legelők és ugarok, egy egy csoport nehezen röppenő csókával, egy sereg juh vagy egyéb nyájjal, 's nem néha pacsirtákra, verebekre vadászó suhanczokkal tarkázva; amott szántó-földek, hol a' munkás pór fekete barázdákat huz ökre után ballagván az életadó földbe; itt viruló kaszálók, amott gazdasági, fűz - sövényzetű kertek, 's a' mindeneknek vidámabb szint adó patak, mellynek kis partjain feltürközött magyar hölgyek majd vásznok barna színét havazóvá öntözik, majd ön kezök mivelte kenderöket áztatják, mossák, 's közben közben fájdalmas hanggal zeng-ki közülök a' magyar népdal kesergő melodiája.

„Rákos partjain — mond Kölcsey — hol szép és nagy emlékezetek hosszú sorral emelkednek a' lélekben, hidegen

ne járjatok-el Péczel mellett“ ’s én a’ mondottat leczkémme hagyám lenni. Mindjárt a’ falu elején egy andalgó ifiat pillanték-meg, ’s nyájas külsejéről ítélve szabadságot vévék magamnak őt Ciceroné - mnek megkérni. Bizodalmam nem esalt, ’s kocsisomat utnak eresztvén az idegen barátal karöltve gyalogolám - be a’ kisdéd falut. A’ mi leginkább szemembe tünt, a’ szerfelett számos urasági lakok valának. „Tehát mondám itt is — —“ de idegen barátom félbe szakasztá, szemeimből látva, mit érinteni akarék. „Nem uram — monda — az A . . . us innen számüzve van; hogy is tehet-fel kegyed illyes mit illy közel Pesthez, illy mívelt birtokosok közt? — Ott ama veres tető alatt — folytatá Ciceroné-m szavait, ’s egyet sohajta — ott lakott a’ lelkes R á d a y, a’ költész, és mecenas Ráday Gedeon; ott van a’ választott könyvtár, a’ Múzsák szent temploma, mellyet a’ széphalmi ősz olly derék vonásokkal festett-le „pályája emlékeztetésében, 1828-ki tudom. gyütemény XI kötetében.“ Ő elköltözött! de erős nyomokat hagyva maga után, — ’s én meg nem válhatom, a’ gondolattól, hogy a’ kastély melletti tágas kertben sétálgató daru-pár is ne volt volna az ő gondolatja. — Hiszen az ő idejében volt az, mikor az öreg V i r á g énekelt:

„A’ nemes udvarokon ha darut látsz, ó magyar ifjú?
Tudd ezután az okát, és tiszteld véle Minervát.“ —

„Emez itt balra, melly egyik oldalával Rádayéval egyesül, másikkal a’ kanyar árkú Rákosra tekint, — ó! ez is kedves nekem, ’s ha kedve tartja kegyednek meglátogatni, uri birtokosa kis lánykájival szívesen fogadja. — Az pedig ott, amaz uj téglatetős ház a’ faluba vezető ut felett, az — Szemeréé. E’ békes tető alatt él a’ munkás férjfiú, ez alatt élt Vilma, a’ gyengéd keblű, a’ költész Vilma, ’s vele és férjével hány boldog órát tölte az ősz Kazinczy, ’s kétszer koszorús Kölcseynk! — Emlékezzünk régiokról! . . . . Ama kisebb házakban pedig, mellyek a’ eszerények ’s garmadák közt itt ott elszórva valódi regényes szegénységben elszórva fekszenek, azokban mondám békes magyar polgárok laknak, egy mérsékelt középszerűség nyugalmas ölében.“

„Ó itt a’ nap is szelidebben kelt, az ábránd hold nyájasabban világolt alá egykor nékem, mint akárhol; ’s én ne emlékezném róla szívesen? ne emlékezném az öröm-álmról, melly szívemet soha többé nem érzendő örömekbe ringatá?

— Mi is volna az ember élete emlékezet nélkül? — — veté utána kis váratra — borzadok e' gondolatot kivinni. — Örö-
mink a' nélkül is olly kevesek, olly mulók mint aprilisi hófény. De ha az emlékezet — életünknek e' legszebb virága, mellyet az istenség mintha jobb kedvében adta volna az emberi nemzetnek — azokat magános óráinkban vissza-vissza varázsolja, ha a' kedves képeket ezer meg ezer szinezetű tükrében, mint valamely tündér-lámpában lelkünk előtt ellebegteti — ó akkor felséges az élvezet (Genuss)! akkor ujja teszi az a' rövid izlésnek kurta perczét. — De elég; e' szívnek többé ellágyulnia nem szabad. Az álom elmult, a' gyermeket magosb hivattatása és a' zajos város férjfiúvá kezdik edzeni; büne-e azonban, ha ifiúsága szép álmainak egy emlék-könnyet áldozván leélt örömeire 's a' kedves hölgyre vissza-vissza néz? — Én hiven leirtam szavaít. — —

Garay.

J E L E S M O N D Á S.

Barátság ereje.

A' halál is édes érzés	A' barátság biztos karán
A' barátság keblében,	Nagy dolgokat mivelhetsz,
Édes, ha nincs csalfa színlés	Nem nyomhat-el semmi kaján
Szíved mély rejtekében.	Minden erón áltgyőzhetsz:
A' barátság két nagy lelket	A' barátság hű kebelén,
Egygyé köt 's tesz egy egészet;	A' nemes tettek közepén,
Egy az élet és halál,	Ha majd elhalsz, úgy fénylesz,
Osztály helyet nem talál.	Mint Oreszt és Pyladesz.

Guzmics.

Élet furcsasága. Egyszerűen forog időnk kereke, 's a' világ ujsága is alig lel bámulandó történetet; szűk határ közé szorult az élet, melly ön terhétől sorvadna-el, ha néha furcsa szerelmes, semmiben kevélykedő 's tehetetlen nagyravágyó ereit mozgásba nem hozná. — Az ember lát, hall, 's másnak bajain magát is kineveti, midőn vissza tekint: hosszú czélzása után sokszor minő bakot lött.

Szalai.

Igaz barát. Ne tartsd azt barátodnak, ki mindenedet dicséri, hanem ki minden hibádat szemközt mondja-meg.

S. Lotty.

Óvás a' szerencsében. Ha a' szerencse körülted enyefeg, emlékezz-meg állhatatlanságáról: 's ha mostohán bán veled, el ne csüggedj.

Ramdohr.

K Ü L Ö N F É L E.

G o n d o l a t - h u l l a d é k o k.

(Hamvazó Szerdán.)

E' nap határdombja 's egyszersmind sirdombja is a' farsangnak. — Még egyszer felzajdul ma a' vigalmi nesz, miat

valami utóhang a' sietve lerobbant farsangra. — 'S im! egy félig vig csoport temetője felé viszi a' hamvába szállt édes farsangot! — Kisérőji szép számúak: látni vágyók mindnyájan még egyszer a' tőlek örökre elbucszót. — Siró lányok, szépek mint égi fény, gyászba öltözve, komolyan ballagnak utána, — felsohajtók: „Be kár érte, hogy illy korán elhunyt! — Hókeblű ifiak, a' multba merengők, mint fáradt vándor, lassan lépdelnek, olykor olykor felkiáltók: „ó milly bájos, ó be vig volt: boldog a' ki benne tánczolt.“ — Csak bizonyos sz... ek maradtak hon; 's téli ablakaikon által néznek ők is még egyszer utána a' végkép tűnőnek, 's hidegen felkiáltnak: „Csak így jár minden a' kék ég alatt.“ —
 illés.

Mulattató. A' budapesti csillagász-torony, minthogy abban már majd egy pár hónaptól fogva a' két testvér-város órájira nézve kormány-szünés tapasztaltatik lenni, a' jó rendhez szokott közönségnek figyelmét igen kezdi elfoglalni, és több mindenféle vélekedésekre, magyarázatokra, és tréfákra is nyújt bőven alkalmat. Nevezetesen a' napokban dél felé a' Duna partján sétálván két tisztos uri ember, illy formán dialogisált e' tárgyról. „Mi az oka — ugy mond az egyik, hogy már jó darab időtől óta nem üt délre a' csillag-vizsgáló torony órája?“ — Mire a' másik: „mert meg-némult sz. Gellért (hegye), le ragadt a' nyelve, 's nincs orvos, ki rajta segítsen.“ — „Hát tartassék felette consilium“ vizonozá nevetve az előbbeni. — „De barátom! — szavába vágván emez — nem tanács, hanem pénz kívántatik itt; ez okból nem csak tanácsos, hanem pénzes orvosra is van itt szükség; azért Recipe: egy uncia tanács, és 1000 grán cui obediunt omnia.“ — „No hát ha így van, vitessék az Isten adta némája — felele amaz — a' város kórházába, és operáltassék ott collecta által a' két város lakosainak költségein; hiszen csak nem lehet az ország fő városa e' féle hasznos és szükséges rendelkezésben hátrább más holmi országocskák fő városainál!“
 P. A.

Komoly rejtvény.

Mint enyim olly hívség e' földön ritka; azért is
 Sok félenk szerezők titkát van birni szerencsém.
 Keblem előbb hagyom én ketté vágatni, szívemnek
 Hogy sem rejtekeit felhagynám fedni; de még több,
 Hogy nyelv 's hang nélkül sok nyelven szólhatok, és így
 Majd örömet szerzek néked, majd gyáva siralmat.

Pintér Mihály.

Előbbi rejtvény: I g a z.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.